**E 92/2025**

# Hiilirajamekanismin tuotesidonnaisten päästöjen laskentametodologiaa koskeva täytäntöönpanoasetus

Ympäristöministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto koskien valtioneuvoston kantaa Euroopan komission ehdotukseen täytäntöönpanoasetukseksi, jolla säädettäisiin tuotesidonnaisten päästöjen laskentametodologiasta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa hiilidioksidipäästöjen säätömekanismin perustamisesta rajalle (EU) 2023/956 (jäljempänä hiilirajamekanismiasetus, CBAM-asetus).

Valtioneuvoston kannat ovat ristiriidattomia, ja ympäristöministeriö on osallistunut kantojen valmisteluun riittävästi.

YM korostaa, että EU:n hiilirajamekanismi on ilmastopoliittinen instrumentti joka liittyy kiinteästi EU-päästökauppaan. Hiilirajamekanismi (Carbon Border Adjustment Mechanism, CBAM) on osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa ja siihen sisältyvää ilmastopoliittista lainsäädäntökokonaisuutta, jota kutsutaan myös 55-valmiuspaketiksi.

Hiilirajamekanismin avulla tietyille EU:n ulkopuolelta tuleville tuotteille (rauta ja teräs, alumiini, sementti, lannoitteet sekä vety ja tuontisähkö) asetetaan samanlainen maksu kuin joka kohdistuu EU:ssa valmistettuihin vastaaviin tuotteisiin EU:n päästövähennystavoitteiden toimeenpanon seurauksena.

Mekanismin keskeisenä tehtävänä on ehkäistä hiilivuotoa ja siten päästöjen siirtymistä EU:n ulkopuolelle EU:n päästövähennystavoitteiden toimeenpanon seurauksena. Hiilirajamekanismi korvaa vaiheittain nykyisen hiilivuodon ehkäisyyn tähtäävän päästöoikeuksien ilmaisjaon niillä sektoreilla, joilla mekanismi otetaan käyttöön, niiden tuotteiden osalta, jotka tuotuina EU:hun kuuluvat mekanismin soveltamisalan piiriin.

Hiilirajamekanismilla myös pyritään siihen, että EU-tuontituotteiden hinnat heijastaisivat nykyistä paremmin niiden hiilisisältöä, ja kannustetaan ulkomaisia valmistajia ja EU-alueen tuojia vähentämään päästöjään. Tätä varten mekanismin ohjauksessa otetaan huomioon kolmansien valtioiden tuottajien toteuttamat päästövähennykset ja hallintojen käyttöönottamat ilmastotoimet. Hiilirajamekanismi myös kannustaa päästöjen tehokkaaseen globaaliin hinnoitteluun, kun CBAM-maksussa otetaan huomioon viejämaassa tuotteeseen kohdistuva päästökustannus.

Tuotannon suorien päästöjen oletusarvot määritellään tuote- ja maakohtaisten keskiarvojen mukaan. Ehdotuksen mukaan oletusarvojen laskentamenetelmää päivitettäisiin niin, että ne noudattavat aikaista konservatiivisempaa lähestymistapaa. Tuotannon epäsuorien päästöjen laskentamenetelmä perustuisi lähtökohtaisesti laskennallisten oletusarvojen käyttöön. Epäsuorille päästöille määriteltäisiin maakohtaiset oletusarvot kunkin maan sähkön päästökertoimen mukaan. Komissio ehdottaa myös, että monimutkaisten tuotteiden osalta sallittaisiin eri tuotantopanosten osalta sekä todellisten päästöarvojen että oletusarvojen yhdistetty käyttö.
Ympäristöministeriö pitää hyvänä, että komissio on valinnut konservatiivisen lähestymistavan laskennallisten arvojen määrittämisessä. Konservatiivinen lähestymistapa kannustaa todellisten päästöjen raportoimiseen ja vähäpäästöisempien tuotantomenetelmien ja -reittien valintaan. Komission mukaan konservatiivinen lähestymistapa myös vähentää mekanismin kiertämisen riskiä.

Ympäristöministeriö pitää myös hyvänä, että ehdotus mahdollistaa maahantuojille laskennallisten oletusarvojen käytön raportoinnin yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Maahantuojat ovat pitäneet haastavana kerätä tarvittavia päästötietoja kaikista CBAM-tuotteen toimitusketjun tuotantopanoksista.

Kunnioittavasti,

Karoliina Anttonen
Lainsäädäntöneuvos